

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθμ. 126/2017
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' Τμήματος
Συνεδρίαση της 16^{ης} Μαΐου 2017**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτισανέα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος και Γεώργιος Γρυλωνάκης Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΟΜ/Φ.10/οικ.26943/18-10-2016 της Γενικής Διεύθυνσης Μεταρρυθμιστικής Πολιτικής και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης - Διεύθυνση Οργανωτικών Μεταρρυθμίσεων-Τμήμα Οργάνωσης και Αξιολόγησης Δομών του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, νυν Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Περίληψη Ερωτήματος:

Ερωτάται:

1. Σε περίπτωση που ένα δημόσιο νομικό πρόσωπο αποτελεί ανώνυμη εταιρία, της οποίας το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ανήκε εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο ΤΑΙΠΕΔ., αφού δεν εφαρμόζονται σε αυτό οι διατάξεις που διέπουν τις εταιρείες που ανήκουν, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο και αποκόπτεται αυτό, σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 10/2014 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, από τον έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου, εάν ορθώς καταγράφηκε το υπόψη νομικό πρόσωπο από την ερωτώσα υπηρεσία

στο «Μητρώο Υπηρεσιών και φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» ως μη ανήκον στο δημόσιο τομέα του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, για το διάστημα προ της ιδιωτικοποίησής της

2. Δεδομένου ότι οι ανωτέρω φορείς ανήκουν στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, εμπίπτοντας και στο πεδίο εφαρμογής του Κεφ. Α' του ν. 3429/2005, εάν θα μπορούσε, κατ'αναλογία με το περιεχόμενο και τα επιχειρήματα της υπ' αριθμόν 10/2014 γνωμοδότησης του ΝΣΚ, να υποστηριχθεί η άποψη ότι εκ της επερχομένης μεταβίβασης του συνόλου της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει σε αυτές το Δημόσιο στην ΕΔΗΣ, οι εν λόγω εταιρίες αποκόπτονται τυπικά από τον έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου και επομένως αφενός οι υπόψη εταιρίες δεν ανήκουν πλέον στο δημόσιο τομέα του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 και αφετέρου δεν εφαρμόζεται σε αυτές και καμία άλλη διάταξη που διέπει τις εταιρίες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδοτεί ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό.

1. Στο πλαίσιο άτυπης κωδικοποίησης, η ερωτώσα υπηρεσία, καταρτίζει για τη διευκόλυνση των υπηρεσιών και με τη συνεργασία των επί μέρους υπουργείων, το «Μητρώο Υπηρεσιών και φορέων της Ελληνικής Διοίκησης», στο οποίο περιλαμβάνονται ειδικότερα με προσδιορισμό της νομικής τους μορφής οι φορείς ανά εποπτεύον Υπουργείο, διακρινόμενοι μεταξύ άλλων σε υπαγόμενους και μη υπαγόμενους στο δημόσιο τομέα του άρθρου 51 του ν. 1892/1990. Στο πλαίσιο των εργασιών της ανωτέρω υπηρεσίας για διαρκή επικαιροποίηση του ως άνω Μητρώου και ενόψει της σύστασης και λειτουργίας καταρχήν του Ταμείου Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ν. 3986/2011) και εν συνεχεία της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ (ν. 4389/2016), δημιουργούνται τα ακόλουθα ζητήματα:

α) Προ της ένταξης του ΤΑΙΠΕΔ στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ.

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.1 του ν.3986/2011 συστάθηκε το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ), ως ανώνυμη εταιρεία, με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσία του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων ΝΠΔΔ ή των δημοσίων επιχειρήσεων, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ. Παράλληλα, στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου προβλέφθηκε ότι τόσο για το Ταμείο αυτό όσο και για τις εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο εν λόγω Ταμείο, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο. Σύμφωνα με την ερωτώσα υπηρεσία η ερμηνεία που δόθηκε στις παραπάνω διατάξεις του ν.3986/2011 με την αριθμ.10/2014 γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μεταβίβαση στο ΤΑΙΠΕΔ του συνόλου της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε μια εταιρεία το Δημόσιο, αποκόπτει τυπικά την εταιρεία αυτή από τον έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου, η οποία δεν εξακολουθεί να του ανήκει έμμεσα. Με βάση το πραγματικό αυτό υποβλήθηκε το ανωτέρω υπ' αριθμόν 1 υποερώτημα.

β) Μετά τη σύσταση της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (στην οποία εντάχθηκε μεταξύ άλλων και το ΤΑΙΠΕΔ)

Με τις διατάξεις του άρθρου 184 του ν.4389/2016 συστάθηκε η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ (Εταιρεία), με σκοπό τη διαχείριση και αξιοποίηση των περιουσιακών της στοιχεία προκειμένου να (α) συνεισφέρει πόρους για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και β) συμβάλει στην απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας. Στις ίδιες δε διατάξεις προβλέπεται ότι η υπόψη Εταιρεία δεν ανήκει στον δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται, ενώ οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν.3429/2005, δεν εφαρμόζονται ως προς την Εταιρεία, εκτός αν αυτό ρητά προβλέπεται στο ν.4389/2016. Με την σύσταση/απόκτηση νομικής προσωπικότητας της Εταιρείας μεταβιβάζεται σε αυτήν η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου του κεφαλαίου του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) όπως αυτό ενσωματώνεται σε τίτλους, καθώς και η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου των μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ και της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ

ΑΕ), οι οποίες και θεωρούνται άμεσες θυγατρικές της. Άμεση θυγατρική της Εταιρείας αποτελεί επίσης και η Εταιρεία Δημοσίων Συμμετοχών (ΕΔΗΣ ΑΕ) η οποία συνιστάται με τον υπόψη νόμο, έχοντας ως σκοπό να κατέχει τις συμμετοχές του κράτους σε δημόσιες επιχειρήσεις και να διαχειρίζεται και αν αξιοποιεί τα εν λόγω ποσοστά αυτού σύμφωνα με βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ. Την ημερομηνία καταχώρησης του καταστατικού της ΕΔΗΣ ΑΕ στο Γ.Ε.ΜΗ., το σύνολο των μετοχών κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στις κάτωθι δημόσιες επιχειρήσεις: ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε. (ΚΤΥΠ Α.Ε.) ΕΛ.Β.Ο.Α.Β.Ε. και ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. (Παράρτημα Ε-άρ.2 Ν.4425/2016) και ΟΑΣΑ ΑΕ, ΟΣΥ ΑΕ, ΣΤΑΣΥ ΑΕ, ΟΣΕ ΑΕ, ΟΑΚΑ και ΕΛΤΑ ΑΕ (Παράρτημα Δ-Ν.4389/2016), μεταβιβάζονται αυτοδικαίως και χωρίς αντάλλαγμα στην ΕΔΗΣ ΑΕ. Με βάση το πραγματικό αυτό υποβλήθηκε το υπ' αριθμόν 2 ανωτέρω υποερώτημα. Σύμφωνα με την ερωτώσα υπηρεσία το παραπάνω ερώτημα τίθεται καθόσον στις σχετικές διατάξεις του ν.4389/2016 δεν υφίσταται αντίστοιχη με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 1 του ν.3986/2011 ρύθμιση (περί εξαίρεσης δηλ. των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκε εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο ΤΑΙΠΕΔ από την εφαρμογή των διατάξεων που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο).

2. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με την υπ' αριθμόν 10/2014 γνωμοδότησή του, που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, γνωμοδότησε σε αντίστοιχα ερωτήματα ότι: **α)** Η απόσπαση υπαλλήλου της Ο.Λ.Π. Α.Ε. στο Υ.ΔΙ.Μ.Η.Δ. προκειμένου να διατεθεί στη συνέχεια στον βουλευτή Κ.Δ., δεν είναι, κατά νόμον, επιτρεπτή. **β)** Η απόσπαση υπαλλήλου της εταιρείας ΕΛ.ΤΑ Α.Ε. στο αυτό ως άνω Υπουργείο, για διάθεσή του στη συνέχεια στη βουλευτή Μ.Ρ., είναι, κατά νόμον, επιτρεπτή και **γ)** Η απόσπαση υπαλλήλου της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. για τη κάλυψη αναγκών της Γραμματείας της Ρ.Α.Ε., δεν είναι , κατά νόμον, επιτρεπτή. Στην αιτιολογία της ανωτέρω γνωμοδότησης διαλαμβάνονται, εκτός άλλων, τα εξής:

«Με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3986/2011, συστάθηκε το ΤΑ.Ι.ΠΕ.Δ. Α.Ε., ως ανώνυμη εταιρεία, με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου ως και περιουσιακών στοιχείων Ν.Π.Δ.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. Η αξιοποίηση αυτή

θα πραγματοποιηθεί, σύμφωνα με τους κανόνες της αγοράς και υπό συνθήκες πλήρους διαφάνειας, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων από την εν λόγω αξιοποίηση.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, προφανώς για λόγους αποδέσμευσης από θεσμοθετημένες υποχρεώσεις που βαρύνουν εταιρείες που ανήκουν στο Δημόσιο, αλλά και για λόγους ευελιξίας στην επίτευξη του σκοπού της αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων των δημοσίων επιχειρήσεων, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. Α.Ε., προβλέφθηκε ότι τόσο για το Ταμείο αυτό, όσο και για τις εταιρείες, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο εν λόγω Ταμείο, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν τις εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με τις εξαιρέσεις που ορίζονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του προαναφερόμενου νόμου...

Κατά την έννοια των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του ν. 3986/2011, το Δημόσιο, μετά τη μεταβίβαση στο Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ. Α.Ε. της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει σε μια εταιρεία, η εταιρεία αυτή δεν εξακολουθεί να του ανήκει έμμεσα. Και τούτο, διότι λόγω της ιδιαίτερης οργάνωσης του Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ Α.Ε, σε σχέση με τις λοιπές εταιρείες που ανήκουν στο Δημόσιο, του ειδικού σκοπού δημοσίου συμφέροντος που αυτό εξυπηρετεί και που συνίσταται στην αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου των Ν.Π.Δ.Δ κ.λπ αλλά και του γεγονότος ότι, κατά τη ρητή πρόβλεψη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011, σ' αυτό δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν τις εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, η μεταβίβαση στο Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ Α.Ε του συνόλου της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου, που κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε μια εταιρεία το Δημόσιο, αποκόπτει τυπικά την εταιρεία αυτή από τον έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου...».

Νομοθετικό πλαίσιο

3.Στις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 1 του ν.1892/1990 ορίζονται τα εξής:

«Επανοριοθέτηση του δημόσιου τομέα

1. Ο κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 δημόσιος τομέας περιλαμβάνει μόνο:

α. Τις κάθε είδους δημόσιες υπηρεσίες, που υπάγονται στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου και εκπροσωπούνται από αυτό.

β. Τα κάθε είδους Ν.Π.Δ.Δ., εξαιρουμένων των Χρηματιστηρίων Αξιών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, της Επιτροπής Εποπτείας της Ιδιωτικής Ασφάλισης και της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, είτε αυτά αποτελούν οργανισμούς κατά τόπο είτε καθ' ύλην αυτοδιοίκησης.

γ. Τις κάθε είδους κρατικές ή δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις και οργανισμούς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου δημόσιου χαρακτήρα που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημόσιους σκοπούς

δ. Τις τράπεζες που ανήκουν στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, είτε στο σύνολό τους είτε κατά πλειοψηφία και

ε. Τις κάθε είδους θυγατρικές εταιρείες των νομικών προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και γ' αυτού του άρθρου, εκτός από τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α».

4. Στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3986/2011 ορίζονται, εκτός άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

Σύσταση - Σκοπός Επωνυμία - Εδρα - Διάρκεια

1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ταμείο). Το Ταμείο έχει αποκλειστικό σκοπό την Αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων «Ν.Π.Δ.Δ. ή» των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων. Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις.

2. Το προϊόν αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους της χώρας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 17 του επόμενου άρθρου.

3. Το Ταμείο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό, καθώς και στις εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ

ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο, οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με εξαίρεση όσων ρητά ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου...

Άρθρο 2

Κεφάλαιο - Περιουσία - Εσοδα - Διάθεση εσόδων

1. Το μετοχικό κεφάλαιο του Ταμείου είναι τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ, διαιρείται σε χίλιες (1.000) ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ η καθεμία, αναλαμβάνεται δε και καλύπτεται ολόκληρο από το Ελληνικό Δημόσιο...

2. Οι μετοχές του Ταμείου είναι αμεταβίβαστες.

3. ...

4. Στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα:

α) Κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιρειών από αυτές που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 - 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α' 247), καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου...

β) Περιουσιακής φύσεως δικαιώματα «,εμπράγματα δικαιώματα,» δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, «αποκλειστικής ή μη.» κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 - 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995, καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου, ή ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ..

γ) Κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, ακίνητα που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 - 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995, καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου, ή ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε

δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ...

9. Μισθώσεις ή παραχωρήσεις χρήσης ακινήτων, που ανήκουν κατά κυριότητα στο Ταμείο ή σε εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο, μπορεί να καταγγέλλονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου ή της εταιρείας, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Η καταγγελία επιφέρει τη λύση της μίσθωσης ή τη λήξη της παραχώρησης δύο (2) μήνες από την επίδοση της στο μισθωτή ή σε εκείνον στον οποίο παραχωρήθηκε το ακίνητο. Για την πρόωρη λύση των μισθώσεων οφείλεται αποζημίωση ίση με τρία (3) μηνιαία μισθώματα...

10. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο αξιοποιούνται σύμφωνα με επιχειρησιακό πρόγραμμα (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης - Ε.Π.Α.), που περιλαμβάνει ενδεικτικούς τριμηνιαίους στόχους, το οποίο εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4. Για την κατάρτιση του Ε.Π.Α., λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995...

5.Στις διατάξεις των άρθρων 184, 185, 187, 188, 197 και 198 του ν. 4389/2016 ορίζονται, εκτός άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 184

Σύσταση

1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.»...
2. Η Εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώρηση του Καταστατικού της στο Γ.Ε.ΜΗ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου.
3. Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.
4. Η Εταιρεία δεν ανήκει στο δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται. Οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την

έννοια του ν. 3429/2005 (Α'314), δεν εφαρμόζονται ως προς την Εταιρεία, εκτός αν αυτό ρητά προβλέπεται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 185

Σκοπός

1. Η Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Συστήνεται για να εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό. Ειδικότερα, η Εταιρεία διαχειρίζεται και αξιοποιεί τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να:

(α) συνεισφέρει πόρους για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και β) συμβάλει στην απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ν. 4336/2015 (Α' 94).

2. Για την εκπλήρωση του σκοπού της, η Εταιρεία ενεργεί με τρόπο ανεξάρτητο, επαγγελματικό και επιχειρηματικό με μακροπρόθεσμη προοπτική στην επίτευξη των αποτελεσμάτων της, σύμφωνα με τον Εσωτερικό της Κανονισμό, με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας και με σκοπό την επαύξηση της αξίας και τη βελτίωση της απόδοσης των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, καθώς και τη δημιουργία εσόδων, τα οποία κατανέμονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Περαιτέρω, η Εταιρεία προωθεί μεταρρυθμίσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων, μέσω, αναδιάρθρωσης, βέλτιστης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και μέσω της προαγωγής υπεύθυνης διοίκησης, κοινωνικής ευθύνης, αειφορίας, καινοτομίας και βέλτιστων εταιρικών πρακτικών.

3. Η Εταιρεία μπορεί να προβαίνει σε κάθε ενέργεια προκειμένου να εκπληρώνει τον σκοπό της εντός του πλαισίου που τίθεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 187

Μετοχικό Κεφάλαιο

1. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε σαράντα εκατομμύρια (40.000.000) ευρώ, διαιρείται σε σαράντα χιλιάδες (40.000) κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας χιλίων (1.000) ευρώ εκάστης. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας καλύπτεται στο σύνολό του από το Ελληνικό Δημόσιο.

2. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι μη μεταβιβάσιμες. Ενόψει του ότι η λειτουργία της και των άμεσων θυγατρικών της, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 188 του παρόντος

νόμου, εξυπηρετεί ειδικό δημόσιο σκοπό, οι μετοχές της Εταιρείας, οι μετοχές των άμεσων θυγατρικών της, καθώς και οι τίτλοι που ενσωματώνουν το κεφάλαιο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας του ν. 3864/2010 (Α' 119) («ΤΧΣ») αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 966 του Αστικού Κώδικα...

Άρθρο 188

Άμεσες Θυγατρικές της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.

1. Από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της Εταιρείας τα κατωτέρω νομικά πρόσωπα, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ή οι τίτλοι που το ενσωματώνουν μεταβιβάζονται στην Εταιρεία ή συστήνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, θεωρούνται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου άμεσες θυγατρικές (οι «άμεσες θυγατρικές»):

α. Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

β. Το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου του ν. 3986/2011 (Α' 152) («ΤΑΙΠΕΔ»).

γ. Η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου ΑΕ του ν. 2636/1998 (Α' 198) («ΕΤΑΔ»).

δ. Η Εταιρεία Δημοσίων Συμμετοχών Α.Ε., η οποία συστήνεται σύμφωνα με την παράγραφο 8...

6. Η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου των μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ μεταβιβάζεται από το Ελληνικό Δημόσιο, άνευ ανταλλάγματος στην Εταιρεία δυνάμει του παρόντος νόμου. Το ΤΑΙΠΕΔ εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3986/2011 (Α' 152)...

8. Συστήνεται από την Εταιρεία ανώνυμη εταιρεία με εταιρική επωνυμία «Εταιρεία Δημοσίων Συμμετοχών Α.Ε.» («ΕΔΗΣ»). Η ΕΔΗΣ διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 197 του παρόντος νόμου...

Άρθρο 197

Ειδικές διατάξεις για την «Εταιρία Δημοσίων Συμμετοχών» (ΕΔΗΣ)

1. Συστήνεται δια του παρόντος νόμου ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Εταιρία Δημοσίων Συμμετοχών» (ΕΔΗΣ).

2. Σκοπός της ΕΔΗΣ είναι να κατέχει τις συμμετοχές του κράτους σε δημόσιες επιχειρήσεις, να διαχειρίζεται επαγγελματικά και να επαυξάνει την αξία των

συμμετοχών αυτών και να τις αξιοποιεί σύμφωνα με βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, όσον αφορά την εταιρική διακυβέρνηση, την εταιρική συμμόρφωση, την εποπτεία και τη διαφάνεια των διαδικασιών, καθώς και σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές σε θέματα κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα με τις δημόσιες επιχειρήσεις μέρη. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που ελέγχονται από την ΕΔΗΣ:

- (α) υπόκεινται σε κατάλληλη εποπτεία σύμφωνα με τους κανόνες της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, (β) υλοποιούν και υποστηρίζουν τις εφαρμοστέες τομεακές πολιτικές της Κυβέρνησης, (γ) αναλαμβάνουν κατόπιν ανάθεσης την παροχή Υπηρεσιών Γενικού και Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), ενδεικτικά μέσω της εκτέλεσης υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, και τις κοινές αξίες της Ένωσης που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

3. Η ΕΔΗΣ διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, και συμπληρωματικά, από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, στο βαθμό που αυτές δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου...

6. Την ημερομηνία καταχώρησης του καταστατικού της ΕΔΗΣ στο Γ.Ε.ΜΗ., το σύνολο των μετοχών κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στις δημόσιες επιχειρήσεις που απαριθμούνται στο Παράρτημα Δ και στο Παράρτημα Ε, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστα μέρη του παρόντος νόμου, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως και χωρίς αντάλλαγμα στην ΕΔΗΣ...

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΔΗΣ ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτό πρόσωπο διασφαλίζει ότι όλες οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής της σχετικής μεταβίβασης στο βιβλίο μετόχων κάθε μίας εκ των μη εισηγμένων εταιριών, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο και στην περίπτωση εταιριών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών την καταχώριση της σχετικής μεταφοράς στο Σύστημα Άυλων Τίτλων. Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής καθορίζεται η διαδικασία και τα κριτήρια για τις υπόλοιπες δημόσιες επιχειρήσεις που θα μεταφερθούν στην ΕΔΗΣ.

7. Το καταστατικό των εταιριών, οι μετοχές των οποίων ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο σύνολό τους ή εν μέρει στην ΕΔΗΣ, τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920...

9. Η μεταβίβαση των μετοχών των δημοσίων επιχειρήσεων στην ΕΔΗΣ δεν επηρεάζει αφ'εαυτή τους όρους εργασίας των υπαλλήλων των εν λόγω δημοσίων επιχειρήσεων...

Άρθρο 198

Συμβάσεις παραχώρησης

Μεταβιβάζονται στην ΕΔΗΣ αυτοδικαίως οι συμβάσεις παραχώρησης των εταιρειών του Παραρτήματος Δ', το οποίο προσαρτάται στον παρόντα νόμο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να μεταβιβάζεται στην ΕΔΗΣ η δυνατότητα να συνάπτει ή να ανανεώνει συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες σχετίζονται με τις δημόσιες επιχειρήσεις, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται σε αυτή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ {Επιχειρήσεις που μεταβιβάζονται στην ΕΔΗΣ}:

1. ΟΑΣΑ
2. ΟΣΥ ΑΕ
3. ΣΤΑΣΥ ΑΕ
4. ΟΣΕΑΕ
5. ΟΑΚΑ

3. Με την επιφύλαξη των περιορισμών που προκύπτουν από το Σύνταγμα και της υποχρέωσης

συμμόρφωσης στις δικαστικές αποφάσεις, προστίθεται, μετά το Παράρτημα Δ του ν. 4389/2016 (Α 94), Παράρτημα Ε ως εξής:

Παράρτημα Ε (Επιχειρήσεις που μεταβιβάζονται στην ΕΔΗΣ-Ομάδα Β)

1. Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.
2. Ε.ΥΔ.Α.Π. Α.Ε.
3. ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε. (ΚτΥπ Α.Ε.)
4. ΕΛ.Β.Ο. Α.Β.Ε.
5. ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.
6. Δ.Ε.Η. Α.Ε.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

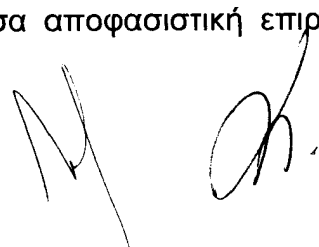
Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα εξής:

6. Κατά τις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 1 περ.γ του ν. 1892/1990 δημόσιος τομέας είναι το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς που προκύπτει από επί μέρους

νομοθετήματα που αφορούν σε περιορισμούς προσήκοντες ή συναφείς προς την έννοια της δημοσίας υπηρεσίας και είτε στην πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του είτε στην απόκτηση και χρήση πόρων , προς επίτευξη του δημόσιου σκοπού που επιδιώκουν. Συνεπώς, «έξοδος από το δημόσιο τομέα» σημαίνει , κατά βάση, έξοδο , δηλαδή αποδέσμευση από το ιδιαίτερο αυτό καθεστώς (ΣτΕ 159/1992, ΑΠ 483/2016).

7. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 1 περ.γ του ν. 1892/1990 ο δημόσιος τομέας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις κάθε είδους κρατικές ή δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις και οργανισμούς. Συνεπώς, για την ένταξη επιχείρησης στο δημόσιο τομέα αρκεί ο χαρακτηρισμός της ως δημοσίας. Ορισμός της δημοσίας επιχείρησης γενικά ή ειδικά για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων δεν τίθεται στο νόμο. Τέτοιος ορισμός τίθεται με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 ειδικά για τους σκοπούς του νόμου αυτού. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό *«ως δημόσια επιχείρηση νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου: α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό. Ως δημόσια επιχείρηση νοείται και κάθε ανώνυμη εταιρεία συνδεδεμένη με άλλη δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.»*.

Ορισμός της δημοσίας επιχείρησης τίθεται και με το άρθρο 2 της οδηγίας 52/2000ΕΟΚ, επίσης, ειδικά για τους σκοπούς της. Κατ'αυτήν, νοείται ως δημόσια επιχείρηση κάθε επιχείρηση στην οποία όλες οι δημόσιες αρχές, περιλαμβανομένου του κράτους και των περιφερειακών, των τοπικών και όλων των άλλων εδαφικών διοικητικών αρχών μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή

λόγω κυριότητας ή χρηματοοικονομικής συμμετοχής τους σε αυτήν ή δυνάμει των κανόνων που την διέπουν.

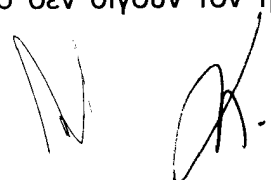
Γενικός ορισμός της δημόσιας επιχείρησης αποδίδεται με την υπ' αριθμόν 399/1986 γνωμοδότηση της Νομικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών που έγινε δεκτή από τον Υπουργό των Οικονομικών ως εξής: «Κατά γενικό κανόνα δημόσιες επιχειρήσεις αποτελούν τα νομικά πρόσωπα τα οποία ιδρύονται με περιουσιακά στοιχεία του κράτους, για την επιδίωξη σκοπών που ικανοποιούνται ή είναι δυνατό να ικανοποιηθούν διά της αναπτύξεως κατά κύριο λόγο παραγωγικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι δημόσιες επιχειρήσεις ιδρύονται από το κράτος με νομοθετική πράξη ή με κανονιστική που εκδίδεται κατά νομοθετική εξουσιοδότηση και έχουν τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, κατά το πλείστον ανώνυμης εταιρείας. Κατά κανόνα τα συλλογικά όργανα διοικήσεώς τους διορίζονται από την κρατική εξουσία, οι δε πράξεις τους υπόκεινται στην εποπτεία ή τον έλεγχο του κράτους». Η δημόσια επιχείρηση υπό την έννοια αυτή, δηλαδή ως δημόσιο νομικό πρόσωπο, χαρακτηρίζεται από ορισμένους συγγραφείς ως εν στενή έννοια, αντιδιαστέλλομένη με την εν ευρεία έννοια δημόσια επιχείρηση, στην οποία οικονομικό υποκείμενο είναι το Δημόσιο ή άλλοι δημόσιοι οργανισμοί ανεξάρτητα από την ιδιαίτερη νομική μορφή της. Στις δημόσιες επιχειρήσεις εν ευρεία έννοια περιλαμβάνονται και οι εν στενή έννοια (Ι. Αναστόπουλος Οι Δημόσιες Επιχειρήσεις σελ. 33 επομ., Ε. Σπηλιωτόπουλος Η Δημόσια Επιχείρηση σελ. 44 επομ., Π. Δαγτόγλου Γενικό Διοικητικό Δίκαιο 1984 σελ. 459). Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, δημόσια επιχείρηση (υπό στενή έννοια) είναι νομικό πρόσωπο που συνιστάται από το Κράτος για την άσκηση βιομηχανικής ή εμπορικής επιχειρήσεως κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος, έχει ευρεία διοικητική ανεξαρτησία, διέπεται κατ' αρχήν από το διοικητικό δίκαιο και υπόκειται στο δημόσιο έλεγχο (Ε. Σπηλιωτόπουλος Η Δημόσια Επιχείρηση σελ. 48).

Ουσιαστικό κριτήριο για τον προσδιορισμό του δημοσίου χαρακτήρα ενός επιχειρηματικού φορέα είναι αυτό της άσκησης αποφασιστικού οικονομικού ελέγχου ή άλλης αποφασιστικής επιρροής επ' αυτού εκ μέρους του Δημοσίου. Άμεση αποφασιστική επιρροή του Δημοσίου υπάρχει όταν το ίδιο το Δημόσιο αποκτά τον έλεγχο των επιχειρήσεων ενώ έμμεση όταν ο έλεγχος ασκείται από νομικά πρόσωπα τα οποία λειτουργούν εν προκειμένω ως οιοονεί εντολοδόχοι του Δημοσίου. Κατά τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, αποφασιστική επιρροή ασκείται όταν το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου

δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το Ελληνικό Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου: α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό. Κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 της οδηγίας 52/2000ΕΟΚ, άμεση ή έμμεση αποφασιστική επιρροή του Δημοσίου στις δημόσιες επιχειρήσεις ασκείται λόγω κυριότητας ή χρηματοοικονομικής συμμετοχής τους σε αυτήν ή δυνάμει των κανόνων που την διέπουν.

Οι ανωτέρω διατάξεις παρότι προσδιορίζουν την έννοια της αποφασιστικής επιρροής στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 3429/2005 και της οδηγίας 52/2000ΕΟΚ, εν τούτοις αναγνωρίζουν υφιστάμενες αναμφισβήτητες περιπτώσεις αποφασιστικής επιρροής και ελέγχου του Δημοσίου επί των δημοσίων επιχειρήσεων. Συνεπώς, επιχειρήσεις που έχουν ως οικονομικό υποκείμενο, δηλαδή φορέα της ολότητας ή της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου το Δημόσιο, αμέσως ή εμμέσως, το οποίο διαθέτει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με τα μερίδια της επιχείρησης και δύναται να διορίζει άνω του ημίσεος του αριθμού των μελών των οργάνων διοικήσεως, διευθύνει ή εποπτεύει την επιχείρηση, πληρούν το κριτήριο του κρατικού ελέγχου ως στοιχείου των δημοσίων επιχειρήσεων (Ι. Αναστόπουλος Οι Δημόσιες Επιχειρήσεις σελ. 49 επομ Ε. Σπηλιωτόπουλος Η Δημόσια Επιχείρηση σελ. 185 επομ.).

8. Εν προκειμένω, το πρώτο υποερώτημα αναφέρεται σε δημόσια νομικά πρόσωπα που αποτελούν ανώνυμες εταιρείες και των οποίων ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο ή η πλειοψηφία του, ανήκον εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ, εν συνεχεία μεταβιβάστηκε στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3986/2011, ενώ το δεύτερο υποερώτημα σε εταιρείες των οποίων το σύνολο της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει το Δημόσιο μεταβιβάστηκε στην «Εταιρεία Δημοσίων Συμμετοχών» (ΕΔΗΣ). Οι ανωτέρω μεταβολές, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των νόμων 3986/2011, 3429/2005 και 4389/2016 δεν θίγουν τον τρόπο

σύστασης, τη νομική μορφή και τον επιχειρηματικό ή παραγωγικό χαρακτήρα και σκοπό των δημοσίων επιχειρήσεων αυτών, αλλά αναφέρονται στον έλεγχο τους, ως συνέπεια της ένταξής τους σε ειδικό καθεστώς αξιοποίησης. Συνεπώς ερευνητέον, εν προκειμένω το ζήτημα του ελέγχου του Δημοσίου επί των επιχειρήσεων αυτών, αμέσως ή εμμέσως μετά τις ανωτέρω μεταβολές.

9. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 184, 185, 187, 189 και 190 του ν. 4389/2016, η «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» (Εταιρεία), συστάθηκε και λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, για ειδικό δημόσιο σκοπό συνιστάμενο α) στην συνεισφορά πόρων για την υλοποίηση της επενδυτικής πολιτικής της χώρας και για την πραγματοποίηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και β) στην συμβολή στην απομείωση των οικονομικών υποχρεώσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας. Το μετοχικό της κεφάλαιο συνιστάμενο σε ονομαστικές, αμεταβίβαστες και εκτός συναλλαγής μετοχές καλύπτεται στο σύνολό του από το Ελληνικό Δημόσιο. Διέπεται από τις διατάξεις του ν.4389/2016 και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Η Εταιρεία δεν ανήκει στο δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ορίζεται. Οι διατάξεις που αναφέρονται σε δημόσιες επιχειρήσεις, υπό την έννοια του ν. 3429/2005 δεν εφαρμόζονται ως προς την Εταιρεία, εκτός αν αυτό ρητά προβλέπεται στον ανωτέρω νόμο.

Περαιτέρω κατά τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3986/2011, το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο) συστάθηκε με νόμο, υπό τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, για την εξυπηρέτηση, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, του δημοσίου συμφέροντος, συνισταμένου αποκλειστικά στην αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου καθώς και περιουσιακών στοιχείων Ν.Π.Δ.Δ. ή των δημοσίων επιχειρήσεων, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. Το μετοχικό του κεφάλαιο, αποτελούμενο από ονομαστικές, αμεταβίβαστες οφειλές αναλήφθηκε και καλύφθηκε ολόκληρο από το Ελληνικό Δημόσιο. Στο ΤΑΙΠΕΔ μεταβιβάστηκαν χωρίς αντάλλαγμα τα περιουσιακά στοιχεία των δημοσίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 188 του ν. 4389/2016, το ΤΑΙΠΕΔ θεωρείται, πλέον, ως θυγατρική εταιρεία της «Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών Α.Ε.» (Εταιρεία), στην οποία μεταβιβάστηκε από το Ελληνικό Δημόσιο, άνευ ανταλλάγματος, η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου

των μετοχών του. Το ΤΑΙΠΕΔ, ως θυγατρική της Εταιρείας, δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 6 του ανωτέρω άρθρου εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3986/2011. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, μετά τη μεταβίβαση στο ΤΑΙΠΕΔ της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει το Δημόσιο σε μια εταιρεία, η εταιρεία αυτή δεν εξακολουθεί να ανήκει έμμεσα στο Δημόσιο. Και τούτο, διότι λόγω της ιδιαίτερης οργάνωσης του ΤΑΙΠΕΔ σε σχέση με τις λοιπές εταιρείες που ανήκουν στο Δημόσιο, του ειδικού σκοπού δημοσίου συμφέροντος που αυτό εξυπηρετεί και που συνίσταται στην αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου των ΝΠΔΔ, κλπ αλλά και του γεγονότος ότι κατά τη ρητή πρόβλεψη των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011, σε αυτό δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν τις εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, η μεταβίβαση στο ΤΑΙΠΕΔ του συνόλου της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε μια εταιρεία το Δημόσιο, αποκόπτει τυπικά την εταιρεία αυτή από τον άμεσο έλεγχο του Δημοσίου (Γνωμ. ΝΣΚ 10/2014) .

10. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 188 και 197 του ν. 4389/2016, η «Εταιρεία Δημοσίων Συμμετοχών Α.Ε.» (ΕΔΗΣ), όπως και το ΤΑΙΠΕΔ είναι άμεση θυγατρική εταιρεία της «Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» (Εταιρεία). Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΔΗΣ καλύπτεται από την μητρική Εταιρεία, στην οποία (Εταιρεία) μεταβιβάζεται επίσης, άνευ ανταλλάγματος από το Ελληνικό Δημόσιο, η πλήρης κυριότητα, νομή και κατοχή του συνόλου των μετοχών του ΤΑΙΠΕΔ. Σκοπός της ΕΔΗΣ είναι η κατοχή, διαχείριση και αξιοποίηση των συμμετοχών του Κράτους σε δημόσιες επιχειρήσεις. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που ελέγχονται από την ΕΔΗΣ υπόκεινται σε κατάλληλη εποπτεία, σύμφωνα με τους κανόνες της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, υλοποιούν και υποστηρίζουν τις εφαρμοστέες πολιτικές της Κυβέρνησης και αναλαμβάνουν κατόπιν ανάθεσης την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού συμφέροντος, ενδεικτικά μέσω της εκτέλεσης υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας. Στην ΕΔΗΣ μεταβιβάζεται, αυτοδικαίως από την καταχώρηση του Καταστατικού της στο Γ.Ε.ΜΗ. και χωρίς αντάλλαγμα, το σύνολο των μετοχών κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στις δημόσιες επιχειρήσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 198 του ν. 4389/2016. Η εταιρεία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4389/2016 και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στην ΕΔΗΣ περιέρχονται από το ΤΑΙΠΕΔ δημόσιες επιχειρήσεις με σκοπό την αξιοποίησή τους. Επομένως, κατά μείζονα λόγο,

η ΕΔΗΣ, όπως η Εταιρεία και το ΤΑΙΠΕΔ δεν ανήκει στο δημόσιο ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα ούτε εφαρμόζονται σε αυτήν οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, εκτός αν ρητά αυτό προβλέπεται στο ν. 4389/2016. Συνεπώς, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σκέψη 9, μετά τη μεταβίβαση στην ΕΔΗΣ της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει το Δημόσιο σε μια εταιρεία, η εταιρεία αυτή δεν εξακολουθεί να ανήκει έμμεσα στο Δημόσιο και αποκόπτεται τυπικά από τον άμεσο έλεγχο του Δημοσίου.

Τούτων παράκειται, ότι ανώνυμες εταιρείες των οποίων το σύνολο ή η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, μεταβιβάστηκε στο ΤΑΙΠΕΔ και την ΕΔΗΣ δεν ελέγχονται αμέσως ή εμμέσως από το Δημόσιο και συνεπώς δεν αποτελούν δημόσιες επιχειρήσεις υπαγόμενες κατά τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 στο δημόσιο τομέα, με την επιφύλαξη εφαρμογής ειδικών διατάξεων που ορίζουν διαφορετικά.

11. Ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους Βασίλειος Καραγεώργος διετύπωσε την εξής γνώμη: Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 η γνωμοδοτική αρμοδιότητα του ΝΣΚ προϋποθέτει τον προσδιορισμό των προβληματισμών της Διοίκησης για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το ΝΣΚ προκειμένου να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Οι έννοιες τόσο της δημόσιας επιχείρησης όσο και του δημοσίου τομέα είναι δυνατό να διαφέρουν στο νόμο αναλόγως της εφαρμοστέας, κατά περίπτωση, διάταξης (ενδεικτικά για την έννοια της δημόσιας επιχείρησης αναφέρονται οι διατάξεις των άρθρων 1 του ν. 3429/2005 και 2 της οδηγίας 52/2000ΕΟΚ, ενώ για την έννοια του δημοσίου τομέα οι διατάξεις των άρθρων 103 παρ. 7 του Συντάγματος, 14 και 1 παρ. 1 του ν. 4270/2014, 2 παρ. 1 του ν. 4412/2016, 14 του ν. 2190/1994, άρθρο δεύτερο παρ.1β του ν. 3845/2010). Εν προκειμένω, χωρίς την επίκληση στο ερώτημα εφαρμοστέων διατάξεων δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί η έννοια τόσο της δημόσιας επιχείρησης όσο και του δημοσίου τομέα και εντεύθεν η απάντηση σε αυτό. Συνεπώς, κατά τη γνώμη αυτή, εν προκειμένω, το ΝΣΚ δεν έχει γνωμοδοτική αρμοδιότητα.

Απάντηση

Κατόπιν τούτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους επί του τεθέντος ερωτήματος γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία ότι:

16.α) Η ερωτώσα υπηρεσία κατέγραψε ορθώς, πριν την ιδιωτικοποίησής της, ως μη ανήκουσα στο δημόσιο τομέα του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, δημόσιο νομικό πρόσωπο που αποτελεί ανώνυμη εταιρεία, της οποίας το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ανήκε ή ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο ΤΑΙΠΕΔ,.

β) Η μεταβίβαση του συνόλου της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει στις ανωτέρω εταιρείες το Δημόσιο στην ΕΔΗΣ, αποκόπτει αυτές από τον έμμεσο έλεγχο του Δημοσίου, θέτει αυτές εκτός του δημοσίου τομέα, όπως αυτός έχει επανοριοθετηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 και δεν επιτρέπει την εφαρμογή διατάξεων που διέπουν τις εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με την επιφύλαξη εφαρμογής ειδικών διατάξεων που ορίζουν διαφορετικά.

Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, λόγω της σπουδαιότητας των αναφευομένων ζητημάτων, το ερώτημα παραπέμπεται στην Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ., βάσει των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 14 - 6 - 2017

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσανέα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Βασίλειος Καραγεώργος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους